

บทที่ 4

การรายงานผลการศึกษา

จากการศึกษา ต้นทุนและผลตอบแทนของการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มจักสานบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง จำนวน 15 ราย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการสานกระติบข้าว

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนการสานกระติบข้าว

ส่วนที่ 4 ปัญหาหรือข้อเสนอแนะ

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสานกระติบข้าว ความรู้และเทคนิคในการสานกระติบข้าว ช่องทางในการจำหน่าย ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

(n=15)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	15	100.00
1.2 หญิง	0	0
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	0	00.00
2.2 31-40 ปี	0	00.00
2.3 41-50 ปี	0	00.00
2.4 51-60 ปี	0	00.00
2.4 60 ปี ขึ้นไป	15	100.00
3. สถานภาพ		

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.1 โสด	1	6.67
3.2 สมรส	14	93.33
3.3 หย่าร้าง	0	00.00
3.4 หม้าย	0	00.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	100.00
4.2 ปริญญาตรี	0	00.00
4.3 สูงกว่าปริญญาตรี	0	00.00
5. ประสบการณ์ในการสถานกระต๊อบข้าว		
5.1 1-5 ปี	5	33.33
5.2 6 – 10 ปี	10	66.67
5.3 11 – 15 ปี	0	00.00
5.4 มากกว่า 15 ปี	0	00.00
6. ความรู้และเทคนิคการสถานกระต๊อบ		
6.1 จากบรรพบุรุษ	15	100.00
6.2 จากศึกษาด้วยตนเอง	0	00.00
6.3 จากการอบรมจากหน่วยงาน	0	00.00
6.4 อื่นๆ	0	00.00
7. ช่องทางในการจัดจำหน่าย		
6.1 จำหน่ายด้วยตนเอง	15	100.00
6.2 จำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง	0	00.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 100.00 มีอายุส่วนใหญ่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีสถานภาพสมรส จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และสถานภาพโสดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีประสบการณ์ในการสถานกระต๊อบข้าว ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ มีความรู้และเทคนิคการสถานกระต๊อบข้าวจากบรรพบุรุษ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และมีช่องทางในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายด้วยตนเอง ทั้งจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการสานกระติบข้าว

ต้นทุนการสานกระติบข้าว ประกอบด้วยวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต ดังนี้

1. วัตถุดิบ (Materials)

วัตถุดิบ ประกอบด้วย ไม้ไผ่ ค้าย แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

- ไม้ไผ่ 1 ลำ ราคาลำละ 16 บาท ผลิตสานกระติบข้าวได้จำนวน 3 อัน ต้นทุนต่อหน่วย คิดเป็นเงิน 5.33 บาท

- ค้าย ราคาแก้วละ 10 บาท ผลิตกระติบข้าวได้จำนวน 50 อัน ต้นทุนต่อหน่วย คิดเป็นเงิน 0.20 บาท

จะเห็นว่า ต้นทุนต่อหน่วยของวัตถุดิบทางตรงในการสานกระติบข้าว คิดเป็นเงิน 5.53 บาท โดยคิดเป็นต่อวันได้เท่ากับ 16.59 บาท (5.53×3 กระติบ) ต่อเดือนได้เท่ากับ 497.70 บาท (5.53×90 กระติบ) และต่อปีได้เท่ากับ 1,493.10 บาท (5.53×270 กระติบ)

2. ค่าแรง (Labor)

จากการสัมภาษณ์ผู้สานกระติบข้าว พบว่า ผู้สานกระติบข้าว 1 คน สามารถสานกระติบข้าวได้จำนวน 3 ใบ โดยผู้วิจัยใช้อัตราค่าแรงงานขั้นต่ำตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 10) ซึ่งกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดลำปางอยู่ที่ 315 บาท ทำให้เกิดต้นทุนค่าแรงต่อการสานกระติบข้าว 1 ใบ คิดเป็นเงินเท่ากับ 105 บาท ($315/3$) โดยคิดเป็นต่อวันได้เท่ากับ 315 บาท (105×3 กระติบ) ต่อเดือนได้เท่ากับ 9,450 บาท (105×90 กระติบ) และต่อปีได้เท่ากับ 28,350 บาท (105×270 กระติบ)

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (Factory Overhead)

ค่าใช้จ่ายในการผลิต คิดจากเครื่องมือและอุปกรณ์ในการสาน ที่นำมาคิดค่าเสื่อมราคา ประกอบด้วย

- เข็มเย็บผ้าขนาดใหญ่ ราคาอันละ 5 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี โดย 1 ปี ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน) โดยเป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อยแล้ว คิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน (90 วัน $\times$ 3 อัน) เป็นเงิน 0.02 บาท (5 บาท/270 อัน)

- กรรไกร ราคาเล่มละ 20 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน) เป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อยแล้ว คิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน (90 วัน $\times$ 3 อัน) เป็นเงิน 0.07 บาท (20 บาท/270 อัน)

- มีดพร้า ราคาเล่มละ 80 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน) เป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อยแล้ว คิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน (90 วัน $\times$ 3 อัน) เป็นเงิน 0.30 บาท (80 บาท/270 อัน)

- มีดงอ ราคาเล่มละ 80 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน) เป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเร็วหรือคิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน(90วัน*3อัน) เป็นเงิน 0.30 บาท (80บาท/270อัน)

- หินลับมีด ราคาอันละ 50 บาท อายุการใช้งาน 20 ปี ค่าเสื่อมราคาปีละ 2.5 บาท ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน) เป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเร็วหรือคิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน (90วัน*3อัน) เป็นเงิน 0.01 บาท (2.5 บาท/270 อัน)

รวมค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.70 บาท โดยสามารถนำค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหน่วยมาคำนวณหาค่าใช้จ่ายการผลิตต่อวัน เท่ากับ 2.10 บาท (0.70 บาท*3 กระจด) ค่าใช้จ่ายการผลิตต่อเดือน เท่ากับ 63.00 บาท (0.70 บาท*90 กระจด) และค่าใช้จ่ายการผลิตต่อปี เท่ากับ 189.00 บาท (0.70 บาท*270 กระจด)

สรุปได้ว่าต้นทุนของการสานกระจดข้าว ประกอบด้วย

วัตถุดิบ	5.53 บาทต่อหน่วย	คิดเป็นร้อยละ 4.97
ค่าแรงงาน	105 บาทต่อหน่วย	คิดเป็นร้อยละ 94.40
ค่าใช้จ่ายการผลิต	0.70 บาทต่อหน่วย	คิดเป็นร้อยละ 0.63

รวมเป็นต้นทุนของการสานกระจดข้าวต่อหน่วยเท่ากับ 111.23 บาท

โดยสามารถนำต้นทุนต่อหน่วยมาคำนวณหาต้นทุนต่อวัน ต่อเดือน ต่อปี ได้ดังนี้

ต้นทุนของการสานกระจดข้าวต่อวัน เท่ากับ 333.69 บาท (คำนวณจากต้นทุนของการสานกระจด 111.23 บาท*3 กระจด)

ต้นทุนของการสานกระจดข้าวต่อเดือน เท่ากับ 10,010.70 บาท (คำนวณจากต้นทุนของการสานกระจด 111.23 บาท*90 กระจด)

ต้นทุนของการสานกระจดข้าวต่อปี เท่ากับ 30,032.10 บาท (คำนวณจากต้นทุนของการสานกระจด 111.23 บาท*270 กระจด)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนการสานกระจดข้าว

ในการคำนวณผลตอบแทน ผู้วิจัยได้แยกการคำนวณออกเป็น 2 ส่วนคือ

3.1 อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มสานกระจดข้าว ทำให้ทราบว่า จำนวนที่ขายได้ต่อวัน เท่ากับจำนวนที่ผลิต โดยอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

รายได้จากการจำหน่ายกระจดข้าววันเท่ากับ 450 บาท (150 บาท*3 กระจด) ต้นทุนในการทำกระจดข้าวต่อวัน เท่ากับ 333.69 บาท (111.23 บาท*3 กระจด) กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระจดข้าวต่อวัน เท่ากับ 116.31 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85 ((116.31/450)*100)

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือนเท่ากับ 13,500 บาท (150 บาท*90 กระติบ) ต้นทุนในการทำกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 10,010.70 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 3,489.30 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85 $((3,489.30/13,500)*100)$

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 40,500 บาท (150 บาท*270 กระติบ) ต้นทุนในการสานกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 30,032.10 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 10,467.90 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85 $((10,467.90/40,500) *100)$

3.2 จุดคุ้มทุน (Break-Even Point Analysis)

เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ และกำไร เพื่อวิเคราะห์หาจุดที่ปริมาณขายของกิจการมีรายได้คุ้มกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดเพื่อไม่ให้ขาดทุนและใช้ในการวางแผนระยะสั้น (ไพบูลย์ ผจงวงศ์, 2561) การคำนวณจุดคุ้มทุนของกลุ่มจักสาน เพื่อหายอดขายที่ต้องขายกระติบข้าวพบว่า จุดคุ้มทุนของผู้สานกระติบข้าวมีจุดคุ้มทุนต่อวันอยู่ที่ 7.98 บาท $(2.1/((450-331.59)/450))$ มีจุดคุ้มทุนต่อเดือน อยู่ที่ 239.42 บาท $(63/((13,500-9,947.70)/ 13,500))$ และมีจุดคุ้มทุน ต่อปี อยู่ที่ 718.27 บาท $(189/((40,500-29,843.10)/40,500))$ ซึ่งสามารถแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงรายได้ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร กำไรขั้นต้นและจุดคุ้มทุนของการสานกระติบข้าว

รายการ	วัน (บาท)	เดือน (บาท)	ปี (บาท)
รายได้จากการจำหน่าย	450.00	13,500.00	40,500.00
ต้นทุนคงที่			
ค่าใช้จ่ายการผลิต	2.10	63.00	189.00
ต้นทุนผันแปร			
วัตถุดิบ	16.59	497.70	1,493.10
ค่าแรงงาน	315.00	9,450.00	28,350.00
รวมต้นทุนผันแปร	331.59	9,947.70	29,843.10
รวมต้นทุนการผลิต	333.69	10,010.70	30,032.10
กำไรขั้นต้น	116.31	3,489.30	10,467.90
อัตรากำไรขั้นต้น	25.85	25.85	25.85
จุดคุ้มทุน	7.98	239.42	718.27

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อวันเท่ากับ 450 บาท ต้นทุนในการสานกระติบข้าวต่อวัน เท่ากับ 333.69 บาท เกิดกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อวัน เท่ากับ 116.31 บาท และอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือนเท่ากับ 13,500 บาท ต้นทุนในการสานกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 10,010.70 บาท เกิดกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 3,489.30 บาท และอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 40,500 บาท ต้นทุนในการสานกระติบข้าวต่อปี เท่ากับ 30,032.10 บาท เกิดกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 10,467.90 บาท และอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85

การคำนวณจุดคุ้มทุน แสดงว่าจะต้องขายกระติบข้าวได้วันละ 7.98 บาท เดือนละ 239.42 บาท และ ปีละ 718.27 บาท ตามลำดับ จึงจะคุ้มทุน

ส่วนที่ 4 ปัญหาหรือข้อเสนอแนะ

กลุ่มจักสานบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ประสบกับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ รวมกลุ่มยังไม่เหนียวแน่น สมาชิกไม่เห็นประโยชน์ของการร่วมกันผลิตและจำหน่ายขาย ทำให้ขาดอำนาจการต่อรอง และการสานกระติบข้าวทางกลุ่มไม่ได้ทำในเชิงพาณิชย์ คือทำเป็นอาชีพเสริม นอกจากนี้ทางกลุ่มจักสานส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุเกิน 60 ขึ้นไป และขาดผู้สืบทอดซึ่งจะทำให้ภูมิปัญญาด้านการจักสานอาจสูญหายไป นอกจากนี้กลุ่มจักสานยังขาดความรู้ทางด้านบัญชี